

The View of Thai Male Adolescents in the Isaan for the Prevention of the Teenage Mother's Pregnancy

Chanajai Muenthaisong

Program of Public Administration, Faculty of Law & Politics
Roi Et Rajabhat University, THAILAND Country
E-mail:chanajaime@gmail.com

Abstract

The purpose of this research was to study the view of Thai male adolescents in the Isaan for the prevention of the teenage mother's pregnancy. Data were collected by in-depth interviews with key informant, including: including: parents are grandparents who raise their teenage. The teenagers who have sex, teenage mother' s pregnancy, and adolescent boys who made pregnant and adolescent boys who made woman pregnant, teenage mother' s pregnancy and advisors and Lecturer who are specialist about sexuality, 14 persons. Collecting data between November 2016 and July 2018.

The research found that the main reason or condition that male adolescents in the Isaan area give the priority to having sexual intercourse to prevent pregnancy is: 1) economic situation resulting from the family's inability to bear the burden. 2) Direct experience/the Perception of adolescent male do pregnant to adolescent women. 3) Want to finish their Replace the content of this template with your accepted abstract. Education 4) Fear of sexually transmitted diseases. 5) The close relationship in family 6) Systematic teaching in school.

Keywords: male adolescents, prevention of the teenage mother's pregnancy, the aid of male adolescents

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามุมมองของวัยรุ่นเพศชายไทยในอีสานต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ของกลุ่มแม่วัยใส เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือผู้ปกครอง ปู่ ย่า ตา ยาย ที่เลี้ยงดูวัยรุ่น กลุ่มพ่อแม่ ที่เลี้ยงดูวัยรุ่น กลุ่มวัยรุ่นที่เคยมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่เคยตั้งครรภ์ และวัยรุ่นชายที่ทำวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ อาจารย์ที่ปรึกษา และนักวิชาการที่เชี่ยวชาญด้านเพศศึกษา จำนวน 14 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560- กรกฎาคม พ.ศ. 2561

ผลการวิจัย พบว่า เหตุผลหรือเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นชายในอีสานให้ความสำคัญต่อการมีเพศสัมพันธ์แบบป้องกันการตั้งครรภ์ ประกอบด้วย 1) ความไม่พร้อมทางเศรษฐกิจซึ่งมาจากฐานะของทางครอบครัวที่ไม่สามารถแบกรับภาระเพิ่มได้อีก 2) ประสบการณ์ทางตรง/ การรับรู้จากครอบครัวที่วัยรุ่นชายทำวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ 3) ต้องการศึกษาจนจบหลักสูตรที่ตนเองตั้งใจไว้ 4) กลัวการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ 5) ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดในครอบครัว 6) การสอนอย่างเป็นระบบในโรงเรียน

คำสำคัญ: พ่อวัยรุ่น การป้องกันการตั้งครรภ์ของแม่วัยใส ความช่วยเหลือพ่อวัยรุ่น

1. บทนำ

แม่วัยใสหรือแม่วัยรุ่น ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (ประเทศโลกที่ 3) และถือเป็นปัญหาที่กระทบต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของแต่ละประเทศซึ่งในบางครั้ง หลายคนอาจคิดว่าประเด็นแม่วัยรุ่นคือปัญหาของปัจเจกบุคคล (UNFPA, 2018) ในขณะนี้ นิยามของช่วงอายุของวัยรุ่นกำลังเข้าสู่การเรียกร้องเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลง นักวิชาการบางส่วนเสนอให้มีการขยายช่วงอายุของวัยรุ่นจาก 11-19 ปี เป็น 10-24 ปี แต่ทั้งนี้ ยังไม่มีที่ยุติของข้อเสนอ (ปีบีซีไทย, 2018) อย่างไรก็ตาม จากสถิติการตั้งครรภ์และนำมาซึ่งการคลอดบุตรของหญิงวัยรุ่นไทยที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี พบว่ามีแนวโน้มที่มากขึ้น (อำไพ หมั่นสิทธิ์, 2017) และรัฐบาลไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 (ราชกิจจานุเบกษา, 2559) และเว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษาเผยแพร่ กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2561 (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) ทั้งนี้ เพื่อเป็นการดูแลและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ของกลุ่มแม่วัยรุ่นโดยมีเป้าประสงค์หลักคือเพื่อให้แม่วัยรุ่นสามารถที่จะพัฒนาตนเองและเป็นกำลังของประเทศต่อไป

สถานการณ์ปัญหาแม่วัยรุ่นของไทยได้มีการศึกษาอย่างกว้างขวาง ตั้งแต่การต่อสู้ ต่อรองของแม่ที่มีใจเป็นเพียงผู้ถูกระงับแต่ยังเป็นผู้กระทำการ (อำไพ หมั่นสิทธิ์, 2017) หรือปัญหาด้านสุขภาพที่พบว่าศึกษากันอย่างกว้างขวางในกลุ่มของสาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาขาสังคมศาสตร์ (วิลาวัดย์ อาธิเวช และวราทิพย์ แก่นการ, 2560) ปัญญากรินทร์ หอยรัตน์ และปราโมทย์ วงสวัสดิ์, 2017, HITAP, 2013) แต่กลับพบว่าการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของพ่อวัยรุ่นที่มีส่วนทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ในประเทศไทยมีน้อยมาก (UNFPA, 2018) บทความนี้จึงต้องการเสนอมุมมองของวัยรุ่นเพศชายไทยในอีสานต่อการป้องกันการตั้งครรภ์ของกลุ่มแม่วัยใส ว่าวัยรุ่นชายเหล่านี้มีฐานความคิดอย่างไร จึงทำให้วัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์แบบป้องกันการตั้งครรภ์

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดด้านเพศสถานะ

แนวคิดด้านเพศสถานะประกอบด้วย 3 ความหมายคือ 1) ความหมายทั่วไปหมายถึงความหมายทางกายวิภาคประกอบด้วยความแตกต่างระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงตามเพศ 2) ความหมายทางสังคมวิทยาหมายถึงใช้การจำแนกทางสังคมโดยไม่อิงตามตามกายวิภาค 3) ตามความหมายในเชิงสังคมวิทยาและจิตวิทยาสังคมเพศหมายถึงลักษณะทางชีวภาพที่ใช้ในการแบ่งแยกกลุ่มมนุษย์ออกเป็นหญิงผู้ชายกะเทย (ซึ่งมีลักษณะของทั้ง 2 เพศอยู่ในคนเดียว) และสถานะเพศ (gender) หมายถึงลักษณะในเชิงสังคมและจิตวิทยาสังคมที่ใช้เป็นพื้นฐานในการแบ่งแยกกลุ่มมนุษย์ว่าเป็นหญิงเป็นชายหรือ "เป็นหญิงชาย" (ซึ่งเป็นลักษณะผสมระหว่างเป็นชายและความเป็นหญิง) ในทางสังคมวิทยาสถานะเพศควรใช้กับกรณีที่กำลังถึงระบบการแบ่งแยกประเภทที่สังคมสร้างขึ้นเพื่อกำหนดว่าใคร "เป็นหญิง" ใคร "เป็นชาย" คำว่า "หญิง (female)" และ "ชาย (male)" ควรใช้สำหรับการแยกข้อแตกต่างทางชีวภาพระหว่างหญิงกับชายและเด็กหญิงกับเด็กชายส่วนคำว่า "เป็นหญิง" "เป็นชาย" ควรสงวนไว้ใช้กับลักษณะ

การทางพฤติกรรมและนิสัยอารมณ์ที่สังคมถือว่าเหมาะสมสำหรับแต่ละเพศลักษณะเหล่านี้ได้รับการเรียนรู้ผ่านทางประสบการณ์การขัดเกลาทางสังคมที่ซับซ้อนและต่อเนื่อง

นักสังคมวิทยานักมานุษยวิทยาและนักจิตวิทยาได้เน้นว่าปัจจัยทางชีวภาพไม่ได้เป็นตัวกำหนด "สถานะเพศ" ความหมายของสถานะเพศกำหนดได้จากเงื่อนไขเชิงสังคมและวัฒนธรรม ความหมายการตีความและการแสดงออกของ "สถานะเพศ" แปรผัน แตกต่างกันไปตามแต่ละวัฒนธรรมและเปลี่ยนแปลงไปได้ตามเงื่อนไขของการเวลาแต่ละยุคสมัย นอกจากนี้ปัจจัยทางสังคม เช่น ชั้นชนอายุเชื้อชาติและชาติพันธุ์ยังมีส่วนในการเสริมแต่งความหมายเฉพาะการแสดงออกและประสบการณ์ของสถานะเพศอีกด้วยสิ่งเหล่านี้สะท้อนข้อเท็จจริงที่ว่าสถานะเพศไม่อาจนำไปใช้ในความหมายเดียวกันกับเพศได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2549) โดยองค์การอนามัยโลก (2004) ได้ให้ความหมายว่าคุณลักษณะของผู้หญิงและผู้ชายในบทบาทประกอบสร้างทางสังคมพฤติกรรมกิจกรรมและคุณลักษณะที่ทำให้สังคมพิจารณาว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงทั้งนี้เพศสภาวะจะมีเงื่อนไขของสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมจะเข้ามากำหนดในช่วงเวลาหนึ่ง โดยมลฤติลาพิมลและคณะ (2551) ได้กล่าวถึงเพศสภาพว่าสังคมและวัฒนธรรมมีบทบาทต่อการหล่อหลอมคนในสังคมทุกช่วงวัยโดยทำกระบวนการหล่อหลอมผ่านสถาบันต่างๆในสังคมในเรื่องของความคิดความเชื่อเกี่ยวกับบทบาททางเพศของแต่ละบุคคลสอดคล้องกับสำนักงานกิจการสตรี (2550) สมพร รุ่งเรืองกลกิจและอิงศุภา โคตรนารา (2556) เมื่ออธิบายถึงเพศสภาวะว่าความเป็นหญิงความเป็นชายหรือเพศทางสังคมถูกกำหนดจากเงื่อนไขทางวัฒนธรรมและสังคมให้แสดงความรับผิดชอบหน้าที่บทบาทความคาดหวังภายในสังคมนั้นๆโดยผ่านการอบรมสั่งสอนกระบวนการเรียนรู้เช่นผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัวทำหน้าที่หารายได้เลี้ยงครอบครัวผู้หญิงเลี้ยงลูกและทำงานบ้าน เป็นต้น

ทั้งนี้ไตรพัฒน์ วงศ์ประเสริฐสุข (2549) ได้กล่าวว่าสมมุติฐานด้านเพศสภาวะของสังคมวิทยาได้เริ่มขึ้นในทศวรรษ 1970 โดยความแตกต่างหญิงชายล้วนแล้วแต่ผูกโยงกับสถาบันและโครงสร้างต่างๆทางสังคมวิถีชีวิตความเชื่อทัศนคติการศึกษาเป็นต้นโดยเน้นความแตกต่างเชิงโครงสร้างเป็นสิ่งที่สังคมทำให้เกิดขึ้นผลักดันให้ชายมีอำนาจเหนือหญิงทั้งในด้านหน้าที่การงานหรือทรัพยากรเป็นต้นและโครงสร้างที่ว่าได้มีส่วนต่อการสร้างความชอบธรรมโดยสามัญสำนึกที่จะเอาประโยชน์จากฝ่ายหญิงได้

2. ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก สังเกต และการสนทนากลุ่มย่อย กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครอง ปู่ ย่า ตา ยาย ที่เลี้ยงดูวัยรุ่น กลุ่มพ่อ แม่ ที่เลี้ยงดูวัยรุ่น กลุ่มวัยรุ่นที่เคยมีเพศสัมพันธ์ทั้งหญิงและชาย รวมทั้งกลุ่มหญิงวัยรุ่นที่เคยตั้งครรภ์และวัยรุ่นชายที่ทำวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ อาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านเพศศึกษา จำนวน 14 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560- กรกฎาคม พ.ศ. 2561

3. ผลการศึกษา

บริบทของพ่อวัยรุ่นในอีสาน

ชีวิตพ่อวัยรุ่นในอีสาน

พ่อวัยรุ่น แม่วัยรุ่นในอีสานหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนหนึ่งเป็นวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวแหว่งกลาง คือ อยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย เพียงลำพัง ส่วน พ่อ แม่ ไปทำงานในเมืองใหญ่และได้ส่งเงินกลับมาให้ครอบครัวในชนบทพ่อวัยรุ่นในอีสานบางคนมาจากครอบครัวชนชั้นกลางที่มีอาชีพเกษตรกรรมและยังมีอาชีพนอกรถตุ๊กตาเกตุกรวยวัยรุ่นชายบางคนมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุ 11 ปี จนกระทั่งเข้ามาหาวิทยาลัยก็มีคนรักหญิงที่ครอบครัวทั้งสองฝ่ายรับรู้ร่วมกัน ในขณะที่บางคนวัยรุ่นชาย *มอน* (นามสมมุติ) เริ่มมีคนรักในช่วงมัธยมศึกษาปีที่ 4 และได้ทำวัยรุ่นหญิงท้องในช่วงที่ศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 จนกระทั่งมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 วัยรุ่นคู่นี้ได้แต่งงานกัน สำหรับพ่อวัยรุ่นและแม่วัยรุ่นคู่นี้ได้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและพ่อวัยรุ่นได้เข้ามาอาศัยอยู่กับครอบครัวของวัยรุ่นหญิงปัจจุบัน ทั้งคู่มิบุตรสาวมีอายุ 3 ขวบ **ด้านการศึกษา** พ่อวัยรุ่น '*มอน*' มีผลการเรียนในระดับอุดมศึกษาระดับปานกลาง เมื่อได้ข้อมูลจึงพบว่า วัยรุ่นชายคนนี้ต้องเข้าสู่งานทำอาชีพเสริมเสาร์และอาทิตย์ โดยมีอาชีพรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งต้องตระเวนไปกับ 'ตา' ของวัยรุ่นหญิงเพื่อรับเหมาก่อสร้างในพื้นที่ข้างเคียง การที่พ่อก่อนที่ไม่เพียงพอทำให้วัยรุ่นชายคนนี้ไม่สามารถที่จะทุ่มเทให้กับการเรียนได้อย่างเต็มที่ **ด้านการดำรงชีพ** พ่อวัยรุ่นต้องทำอาชีพเสริม แต่รายได้ประจำจะมาจากผู้ปกครองของตนเอง คือพ่อ แม่ จะส่งเงินมาให้เดือนละ 10,000 บาท ในขณะที่วัยรุ่นหญิงก็จะได้รับจากผู้ปกครองของตนเอง เดือนละ 10,000 บาท แต่ครอบครัวของพ่อวัยรุ่นและแม่วัยรุ่นคู่นี้ถือว่า มีการดำรงชีพที่ไม่ลำบากมากเพราะฝ่ายญาติ พี่ น้อง ของฝ่ายหญิงจะให้การดูแลและสนับสนุนในด้านที่อยู่อาศัยและการช่วยเหลือบุตรสาวที่ยังเล็ก ประกอบกับบริบทพื้นที่ของชุมชนแถบนี้จะมีความเป็นเครือญาติสูง มีการเกื้อกูลในหมู่ญาติพี่น้อง จึงทำให้ครอบครัววัยรุ่นคู่นี้สามารถดำรงอยู่ได้

พ่อวัยรุ่นอย่างรงค์ (นามสมมุติ) เดิมเป็นวัยรุ่นที่ติดเพื่อนมาก อาศัยอยู่กับครอบครัวในอำเภอแห่งหนึ่ง และมาศึกษาต่อระดับมัธยมในอำเภอข้างเคียง เขามีความสัมพันธ์กับแฟนสาวตั้งแต่เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ทั้งสองได้เลิกกันตอนขึ้นปีที่ 2 เพราะฝ่ายชายได้ลาออกไปสอบทำงานในหน่วยงานแห่งหนึ่ง วัยรุ่นชายคนนี้ สอบข้อเขียนติดแต่ตรวจร่างกายไม่ผ่านเพราะมีรอยสักขนาดใหญ่ที่แผ่นหลัง ทำให้ไม่ผ่านเข้ารอบสัมภาษณ์และเขาได้กลับมาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเดิม ทำให้มิตรภาพได้เริ่มต้นขึ้นอีกครั้งหนึ่ง และในช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2561 ได้ทำเพื่อนหญิงได้ตั้งครุฑจากสภาวะความมีเมื่อนั้นเมื่อฝ่ายหญิงตั้งครุฑและมีอายุครุฑที่มากขึ้น แม่ของฝ่ายหญิงเป็นผู้สังเกต ทำให้นักศึกษาชายคนนี้ต้องโทรศัพท์ไปเพื่อขอเจรจาและนำมาซึ่งการแต่งงานในช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2561 การแต่งงานในครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดจุดเปลี่ยนที่สำคัญของพ่อวัยรุ่นคนนี้ กล่าวคือ **ด้านการศึกษา** พ่อวัยรุ่นคนนี้เป็นคนที่มีผลการศึกษาในระดับดี เมื่อต้องแต่งงานในขณะที่ตนเองยังไม่พร้อม ทำให้เขาต้องขอหยุดการศึกษาในระดับปริญญาตรี แม้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาจะให้การดูแลอย่างใกล้ชิด ตั้งแต่การเสนอที่จะออกค่าเทอมให้จนสำเร็จการศึกษา แต่วัยรุ่นชายคนนี้มีแนวคิดที่ต้องการที่จะพักการศึกษาเพื่อออกไปหาเงินเพื่อมาจุนเจือครอบครัวของตนเอง ทั้งนี้ พ่อแม่ของฝ่ายชายมีความ

ประสงค์จะให้ลูกชายศึกษาต่อให้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี **ด้านการดำรงชีพ** วัยรุ่นชายคนนี้ ได้ไปทำงานเป็นคนประกอบเฟอร์นิเจอร์ที่จังหวัดระยอง และได้ไปพักอาศัยอยู่กับญาติของฝ่ายหญิง ส่วนฝ่ายหญิง เป็นคนเรียนดี มีความตั้งใจว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจะสอบเข้ารับราชการในหน่วยงานในพื้นที่ของตนเอง แต่ตอนนี้ต้องเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง เพราะพ่อ แม่ ของฝ่ายหญิงต้องทำการขายของในตลาดเช้า และตลาดโต้รุ่งของอำเภอแห่งหนึ่งในภาคอีสาน ทำให้ไม่มีใครดูแลบุตรที่ยังเล็ก

เงื่อนไขที่ทำให้วัยรุ่นชายมีความสัมพันธ์แบบป้องกันการตั้งครรภ์

1. ความไม่พร้อมทางเศรษฐกิจ

สำหรับวัยรุ่นเพศชายที่มีความสัมพันธ์แบบป้องกัน ส่วนใหญ่จะเป็นกังวลในเรื่องนี้มาก เพราะเมื่อทำวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ นั้นหมายถึงว่า ฝ่ายชายต้องรับผิดชอบด้วยการแต่งงาน เริ่มตั้งแต่การจัดหาสินสอด ทองหมั้น แต่ในการศึกษานี้ วัยรุ่นชายที่ทำหญิงตั้งครรภ์ ฝ่ายครอบครัวของหญิงได้เรียกร้องสินสอดจำนวน 500,000 บาท แต่พ่อแม่ ได้ขอเจรจาโดยลดลงเหลือ 300,000 บาท สำหรับในชุมชนจะเป็นกังวลต่อการที่ลูกชายของตนไปทำหญิงวัยรุ่นท้องมาก เพราะจะเกี่ยวพันไปถึงเรื่องของกฎหมายและค่าสินไหม ค่าสินสอด ในบางครอบครัวต้องเข้าสู่การยุติมณณาการเพื่อนำมาเป็นค่าสินสอด สำหรับชายวัยรุ่นที่ทำหญิงตั้งครรภ์ หลายรายจะย้ายเข้ามาอยู่บ้านฝ่ายหญิง เพราะฝ่ายหญิงอาจมีความพร้อมมากกว่า ฐานะดีกว่า หรือพ่อแม่ฝ่ายชายต้องย้ายถิ่นไปทำงานที่กรุงเทพฯ ทำให้ชายต้องย้ายมาอยู่บ้านฝ่ายหญิง ในสังคมขนาดเล็กบางแห่ง จะรับรู้ร่วมกันทั้งหมู่บ้าน ว่าใครตั้งครรภ์บ้าง ฉะนั้น บางครัวเรือนจะเข้มงวดในการสอนลูกชายมาก โดยเฉพาะเรื่องการไปมีความสัมพันธ์แบบไม่ป้องกันเพราะเมื่อพลาดพลั้งจะทำให้ครอบครัวเดือดร้อนบ้าน ตั้งแต่การหาเงินไปเป็นสินสอดทองหมั้น จนกระทั่ง ปู่ ย่า ต้องเป็นฝ่ายเลี้ยงหลานที่เกิดมากจากความไม่พร้อมด้วยตนเอง

“...ในความคิดของผม คือผมยังไม่พร้อม ผมจะป้องกันตลอดครับถ้าไปมีอะไรกับใครตอนที่ยังไม่พร้อม ผมยังตั้งตัวอะไรไม่ได้ ถ้าเกิดผมพลาดมา ผมก็ไม่รู้จะเอาอะไรเลี้ยงเขาครับ ฐานะทางครอบครัวอะไรก็ยังไม่มั่นคงเลยครับ แล้วก็ผมอายุคนด้วยครับ...” สัมภาษณ์วัยรุ่นชายสุ (นามสมมุติ) 26 มิถุนายน 2561

อีกทั้งชายที่มีเพศสัมพันธ์แบบป้องกัน เป็นกลุ่มคนที่ตระหนักว่า เมื่อทำใครท้อง พ่อ แม่ ตนเองต้องเดือดร้อน และตนเองอาจต้องออกจากการเรียนเพื่อไปหาเลี้ยงครอบครัว ฉะนั้น วัยรุ่นชายจะกังวลเรื่องนี้มาก แต่อย่างไรก็ดีพบว่า ในบางรายการที่ชายมีเพศสัมพันธ์แบบป้องกันการตั้งครรภ์ อาจไม่เชื่อมโยงกับฐานะทางเศรษฐกิจโดยตรง ไม่อาจบอกได้ว่าฐานะดีหรือไม่ดีที่ให้ความสำคัญในการมีเพศสัมพันธ์แบบป้องกันการตั้งครรภ์มากกว่ากัน ส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจคือเรื่องของความรับผิดชอบส่วนบุคคลทั้งจากวัยรุ่นหญิงและวัยรุ่นชาย

“...ความถูกต้องและการให้เกียรติเพศหญิงจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะหากเกิดการตั้งครรภ์ขึ้นมาคนที่ลำบากคือผู้หญิง ทั้งเรื่องเสียอนาคต เสียการเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดความลำบากตามมามากมาย...” สัมภาษณ์พงศ์ (นามสมมุติอดีตพ่อวัยรุ่น ปัจจุบัน อายุ 30 ปี) วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2561

2. ประสบการณ์ทางตรง/ การรับรู้จากครอบครัวที่วัยรุ่นชายทำวัยรุ่นหญิงตั้งครรถ์

จากการศึกษาพบว่า ชายวัยรุ่นบางคนมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุ 11 ปี และเมื่อขึ้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ก็จะเข้าสู่การคบกันอย่างเปิดเผย ครอบครัวรับรู้ร่วมกันว่าทั้งสองคบกัน แต่การเตือนในสังคมอีสาน จะเป็นเป็นไปในลักษณะประนีประนอมกับลูกหรือบุตรหลานของตน เช่น ระวังไปทำผู้หญิงท้อง แต่ในบางครอบครัวจะมีการพูดคุยอย่างจริงจัง บางรายอาจพบกับประสบการณ์ทางตรง เช่น ครอบครัวหนึ่ง มีลูกชาย 2 คน ลูกชายคนโต มีความสัมพันธ์กับเพื่อนหญิงและเธอตั่งครรถ์ตั้งแต่อายุมัธยม ตอนนี้อยู่คนเดียวไปเป็นทหารเกณฑ์ ส่วนภรรยาได้ออกไปจากหมู่บ้าน ทั้งลูกไว้ให้ปู่ ย่า ตู แล แต่คนที่ทำงานเพื่อเลี้ยงทุกคนในครอบครัวเป็นลูกชายคนเล็กที่มีอาชีพเสริมทางด้าน การแสดงดนตรีพื้นบ้าน น้องชายคนเล็กต้องมีค่าใช้จ่ายในบ้าน วันละ 400 บาท เพราะต้องเลี้ยงดู พ่อ แม่ ยาย หลานอีก 2 คน ผลการเรียนในระดับปริญญาตรีในระยะปี 1-2 เป็นไปไม่ค่อยดี เพราะนักศึกษาคนนี้ต้องรับงานในช่วงกลางคืน และต้องขับรถโดยมีเม็ดเงินไปเป็นเพื่อนตามพื้นที่ต่างๆในภาคอีสาน จากประสบการณ์ทางตรง โดยเฉพาะการที่ตนเองต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูหลานของพี่ชายที่มีลูกตั้งแต่มัธยมปลาย ทำให้ลูกชายคนเล็กใช้ชีวิตอย่างระมัดระวังมาก มีการป้องกันการตั้งครรถ์กับแฟนสาวทุกครั้ง

โดยบางครอบครัวจะแนะนำบุตรหลานเรื่องการป้องกันการตั้งครรถ์อย่างเคร่งครัด เพราะตระหนักดีว่า อยากรู้ก็ห้ามเรื่องนี้ไม่ได้ จึงให้ความสำคัญกับการป้องกันเพื่อไม่ให้ท้ายสุดต้องลำบากเหมือนบางครอบครัวที่บุตรหลานตั้งครรถ์ในช่วงวัยเรียน

“...ผมจะแนะนำเพราะว่าให้ใส่ถุงยางอนามัย ถ้ามีเพศสัมพันธ์จะให้พกถุงยางอนามัย ถ้าบ่มีกะบ่ต้องเริ่ม สอนแบบนี้ ตอนลูกเรียนม. 1 ผมจะบอกลูกเลยว่าให้ใส่ถุงยางอนามัย ตอนนั้นยังบ่ทันมีผู้ใดแวะเวียนมาแต่จะเตือนลูกไว้ก่อน ทำไม่ถึงคิดแบบนี้เพราะว่าเห็นหลานมีลูกก่อน (หลานชาย) ทำผู้หญิงท้องก็เลยคิดว่าไม่อยากจะให้ทำเหมือนหลาน บอกให้ผู้หญิงพร้อม บอกให้ป้องกันทุกอย่างอันใดป้องกันได้ บ่แม่บ่จะสนุกอย่างเดียว บอกทุกอย่าง ผมสอนทุกอย่างเพราะว่ามันเป็นวัยรุ่นเพราะใหญ่ขึ้นมามันก็จะต้องมีการรักชอบพอกันตามธรรมชาติ...” (สัมภาษณ์คุณทวีพร) วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2561

3. ต้องการศึกษานจนจบหลักสูตรที่ตนเองตั้งใจไว้

วัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์แบบป้องกันการตั้งครรถ์ ส่วนใหญ่ต้องการที่จะสำเร็จการศึกษาเพราะตระหนักดีว่า ถ้าตนเองทำเพื่อนหญิงตั้งครรถ์ในขณะที่กำลังเรียน ตนเองจะต้องออกจากระบบการศึกษา ทั้งนี้มาจากเงื่อนไขที่ว่า ต้องการออกมาหาเงินเพื่อส่งเสียบุตรและภรรยาของตนเอง แม้ว่าในบางรายที่พ่อ แม่ฝ่ายชายต้องการที่จะบุตรชายศึกษาต่อ แต่ก็พบว่า วัยรุ่นชายต้องการที่จะลาออกจากการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

“...ผมจะออกไปทำงานที่ต่างจังหวัด อยากรู้เก็บเงินไว้ให้ลูก...” สัมภาษณ์กับ (นามสมมุติ) 5 ตุลาคม พ.ศ. 2561)

ในบางรายวัยรุ่นชายบางคนมีประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุ 11 ปี เมื่อเข้าสู่การศึกษาในระดับปริญญาตรี ก็ยังคงมีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับคนรัก วัยรุ่นชายคนนี้มีผลการเรียนในระดับดีมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง และคิดว่าในขณะที่ตนเองไม่มีความพร้อมที่จะดูแลบุตรที่จะเกิดมา ในขณะที่เพื่อนซึ่งทำวัยรุ่นหญิง

ตั้งครรรค์ ได้พักการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพเพื่อหาเงินเลี้ยงครอบครัว โดยทำอาชีพรับจ้างประกอบเฟอร์นิเจอร์ ในจังหวัดระยอง

“...ถ้าทำใครต้องมีค่าใช้จ่ายเยอะ อนาคตเปลี่ยน ผมคิดว่าอนาคตของผมเปลี่ยน ถ้าไม่ทำเขาต้องผม ว่าผมเรียนจบปี 4 ครบ ถ้าจบไปคิดว่าจะไปทำธุรกิจส่วนตัว...” (สัมภาษณ์ภ. (นามสมมุติ). 5 ตุลาคม พ.ศ. 2561)

4. ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดในครอบครัว

ความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น พ่อสอนลูก เป็นต้น ความใกล้ชิดของคนในครอบครัวมีส่วนสำคัญในการช่วยบอก/สอน ดูแลให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ เช่น พ่อสามารถสอน/ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ให้แก่ลูกชายได้ว่า ควรรู้จักป้องกันด้วยการสวมถุงยางอนามัย และสอนในเรื่องของโทษจากการที่ตั้งครรภ์ในวัยที่ยังไม่พร้อมได้ หรือแม่สามารถให้คำแนะนำแก่ลูกสาวเรื่องการรักษาวงสวงตัว การคบเพศชาย การกินยาคุมกำเนิด โทษของการตั้งครรภ์ในวัยเรียน เป็นต้น (สัมภาษณ์พงค์ นามสมมุติอดีตพ่อวัยรุ่น ปัจจุบัน อายุ 30 ปี) วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2561

อีกทั้งในบางครอบครัวที่พ่อก้อยในอำเภอใหญ่และพ่อ แม่ เปิดร้านขายเฟอร์นิเจอร์ วัยรุ่นคนนี้จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับแม่ และแม่จะเป็นฝ่ายเตือนเขาเรื่องการป้องกันตัวด้านเพศสัมพันธ์และเฝ้าดูอยู่ห่างๆ ส่วนพ่อไม่ค่อยพูด เป็นคนทำมาหากิน ไม่เคยมีปัญหาเรื่องผู้หญิง ทำให้วัยรุ่นชายคนนี้ซึมซับบุคลิกภาพมาจากพ่อเป็นอย่างมาก

ในชุมชนที่ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลพบว่า ชุมชนแห่งนี้กำลังเข้าสู่สภาวะการกลายเป็นเมือง วิถีชีวิตของชุมชนมีการปรับตัวทั้งในด้านเศรษฐกิจ การดำรงชีพและอีกหลายประการ แต่สิ่งหนึ่งที่พบคือ แต่ละครัวเรือนให้ความสำคัญกับการเตือนบุตรหลานเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นอย่างมาก การเตือนมีทั้งพูดคุยทุกครั้งที่มีโอกาส บุตรหลานในบางครั้งให้การรับฟัง แต่อาจมีบางรายที่บุตรหลานตัดบทว่า โตแล้ว รู้ว่าอะไรควร อะไรไม่ควร แต่สิ่งที่ชุมชนมีความเป็นกังวลอย่างมากคือเรื่องของการที่บุตรหลานให้ความสำคัญกับการใช้โทรศัพท์มือถือ เพราะชาวบ้านในชุมชนตระหนักดีว่า ในมือถือประกอบด้วยข้อมูลอะไรบ้าง บางครอบครัว แม่ เป็นฝ่ายซื้อถุงยางอนามัยให้ลูกชายของตนเองติดตัวไว้

“...มีการบอกลูกชายว่าเวลาที่มีเพศสัมพันธ์ควรสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งเพราะเกิดพลาดมาแล้วหน้าที่การเรียนก็ต้องหยุดลงเพราะฐานะที่บ้านก็ค่อนข้างที่จะไม่ค่อยจะมีเงินในจะค่าเลี้ยงดูบุตรไหนจะค่า ลินสอดที่ ต้องไปสู้ขอแฟนสาว แต่ก็แอบเห็น แอบสังเกตหลายครั้งว่า เห็นลูกชายของตัวเองมีถุงยางอนามัยไว้ได้เบาะรถจักรยานยนต์หรือไว้ในกระเป๋าบ้าง แต่ก็ไม่ได้ถามตรงๆ ว่ามีเพศสัมพันธ์ตอนไหนเพราะก็ค่อนข้างที่จะมั่นใจว่า บุตรชายของตัวเองนั้นมีการป้องกันได้ระดับหนึ่ง เพราะจากการสังเกตก็คิดว่าผู้ชายของตัวเองก็คงจะป้องกันคือ สวมใส่ถุงยางอนามัย...” สัมภาษณ์นางแสงอรุณ วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2561

5. กลัวติดโรคทางเพศสัมพันธ์

วัยรุ่นชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศแบบป้องกันการตั้งครรรค์ ส่วนหนึ่งมาจากการไปมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงที่ไม่ใช่แฟนของตนเอง เพราะคิดว่าการไปมีความสัมพันธ์ชนิดนี้ ทั้งสองคนอาจไม่เคยสนิหรือรู้จักกันเป็น

อย่างดีมาก่อน ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการที่ไปเที่ยวในสถานบันเทิงกลางคืน แล้วเมื่อรู้จักกันในคืนนั้น ส่วนหนึ่งจะมี ความสัมพันธ์หลังจากที่ออกจากสถานบันเทิง หรือวัยรุ่นชายจะมีกลุ่มที่สนิท กลุ่มเหล่านี้จะมีข้อมูลของหญิงสาว บางคนว่า 'ใคร' สามารถที่จะไปตักเจอตามหน้าสถานที่ท่องเที่ยว แล้วพากลับไปยังห้องพักของตนเองได้ตลอดเวลา วัยรุ่นชายที่เที่ยวในลักษณะเช่นนี้มักจะมีการใส่ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ (สัมภาษณ์ วัยรุ่นชาย 'ศักดิ์' นามสมมุติ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

6. การสอนอย่างเป็นระบบในโรงเรียน

วัยรุ่นชายที่มีเพศสัมพันธ์แบบป้องกันการตั้งครรภ์ยอมรับว่าตนเองได้รับความรู้ด้านเพศสัมพันธ์อย่าง ถูกต้องจากโรงเรียน เพราะผู้ปกครองไม่ค่อยพูดเรื่องเพศสัมพันธ์ที่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นเพียงการปรามว่าอย่าไปทำ ใครท้อง แต่ไม่ได้สอนเรื่องสรีระร่างกาย การรู้เท่าทันอารมณ์ทางเพศของตนเอง หรือสอนวิธีการป้องกันการมี เพศสัมพันธ์ วัยรุ่นชายและหญิงต่างยอมรับว่าตนเองได้รับความรู้จากโรงเรียนมากที่สุด

"...การศึกษา (วัยเรียน) สมัยนี้มีการสอนและให้ความรู้เพิ่มมากขึ้นในเรื่องของการป้องกันการ ตั้งครรภ์ในวัยเรียน สอนให้รู้จักการใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งเป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้กับวัยรุ่นสมัยนี้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากสมัยก่อนที่ยังไม่มีการให้ความรู้และทำความเข้าใจและยังไม่ค่อยสนใจให้ความสำคัญในเรื่องการ ป้องกันการตั้งครรภ์..." (สัมภาษณ์อดีตพ่อวัยรุ่น 5 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

การดูแลพ่อวัยรุ่นในต่างประเทศ

ในต่างประเทศมีการจัดตั้งสถาบันความเป็นพ่อจัดตั้งด้วยความเชื่อที่ว่า พ่อวัยรุ่นก็เป็นคนสำคัญคน หนึ่งในบ้าน หากพ่อวัยรุ่นมีความมั่นคงทั้งด้านจิตใจและเศรษฐกิจ พวกเขาก็สามารถเป็นที่ปรึกษาของลูก และเป็น กำลังสำคัญในการหยุดวงจรแม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว หรือวงจรแม่ทิ้งเด็กได้ โครงการนี้ให้บริการการติวเพื่อสอบเทียบชั้น มัธยมปลาย จัดฝึกอบรม และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเป็นผู้ปกครองและคู่ครองที่ดีขึ้น เช่น การดูแลลูก การเปลี่ยน ผ้าอ้อม การทำอาหารด้วยงบน้อย การบริหารการเงินในครัวเรือน กระทั่งความสัมพันธ์กับครอบครัวและการ ส่งเสริมให้แม่วัยรุ่นมีพลังอำนาจ โดยมุ่งหวังว่าพ่อวัยรุ่นที่เข้าร่วมโครงการจะสามารถเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย หรือมีอาชีพมั่นคงได้

โดยในสหรัฐอเมริกา พ่อวัยรุ่นสามารถลงทะเบียนเพื่อร่วมโครงการได้โดยไม่ต้องให้ประวัติ อาชญากรรม และไม่เสียค่าใช้จ่าย ทำให้มีพ่อวัยรุ่นจำนวนมากเดินทางมาร่วมโครงการ ซึ่งจำนวนหนึ่งอาศัยอยู่กับ แม่วัยรุ่นและลูก และอีกจำนวนหนึ่งเป็นพ่อเลี้ยงเดี่ยว ปัจจุบัน มีพ่อวัยรุ่นจบโครงการไปแล้ว 136 คน ในจำนวนนี้ มี 59 คนที่สอบเทียบวุฒิการศึกษามัธยมปลายได้ มี 21 คนที่กำลังศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และมีคุณพ่อวัยรุ่น ถึง 80 คนมีงานทำ และอีก 35 คน ได้รับเข้าฝึกงาน (laguardia Community College, 2018)

ในขณะที่ประเทศไทย ยังไม่มีหน่วยงานใดให้ความช่วยเหลือพ่อวัยรุ่นอย่างเป็นทางการ ส่วนใหญ่พ่อ วัยรุ่นในอีสานจะได้รับความช่วยเหลือที่มาจากเครือข่ายญาติ พี่น้อง จากครอบครัวชายและครอบครัวหญิงเป็นส่วน ใหญ่

4. สรุปและอภิปรายผล

บทความนี้พบว่า วัยรุ่นชายในอีสานในพื้นที่ที่เก็บข้อมูลพบว่า วัยรุ่นชายให้ความสำคัญกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์มากทั้งนี้ เนื่องจากความไม่พร้อมทางด้านเศรษฐกิจของตนเอง และส่วนใหญ่เมื่อตั้งครรภ์จะมีการแต่งงานในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ทันที เจื่อนใจที่พ่อวัยรุ่นทำหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดจากการขาดองค์ความรู้ด้านการป้องกันการตั้งครรภ์ในขณะที่มีเพศสัมพันธ์ หากแต่เกิดจากการครองสติไม่ได้อันสืบเนื่องจากการดื่มสุรา (มีนเมา) ซึ่งบทความนี้ต่างจากการศึกษาของกิตติวดี สีดา (2551) ที่ศึกษาครอบครัววัยรุ่นอีสานในยุคโลกาภิวัตน์ โดยพบว่าพ่อวัยรุ่นชายส่วนใหญ่ไม่คุมกำเนิด ครอบครัววัยรุ่นทั้งสองเพศมีแนวโน้มที่จะนอกใจอัตราการหย่าร้างสูง และดำรงชีพด้วยการอาศัยด้านการเงินจากพ่อแม่

จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น พ่อวัยรุ่นส่วนใหญ่ ยังคงบทบาทความเป็นพ่ออยู่ แต่สามารถดำรงชีพอยู่ได้เพราะเป็นการดูแลและสนับสนุนเงินทองจากพ่อแม่ของตนเองและการสนับสนุนของพ่อแม่และญาติพี่น้องฝ่ายหญิง อีกทั้งในหมู่บ้านจะมีความ 'เครือญาติสูง' ทั้งนี้ เนื่องจากยังมีวิถีชีวิตของกลุ่มชุมชนที่ห่างไกลตัวเมือง

พ่อวัยรุ่นในอีสานที่เข้าสู่การแต่งงานกับแม่วัยรุ่น จะมีทั้งบุคคลที่สามารถศึกษาต่อในระบบได้กับคนที่ต้องลาออกจากระบบการศึกษาเพราะทางครอบครัวไม่สามารถส่งเสียได้ จึงทำให้พ่อวัยรุ่นในอีสานต้องเร่ง กัดต้นตนเองเพื่อให้มีอาชีพเสริมในการที่จะเลี้ยงดู ภรรยาและลูก อาชีพที่พ่อวัยรุ่นในอีสานเมื่อต้องออกจากระบบการศึกษา จะทำงานในลักษณะของลูกจ้างรายวัน เช่น เป็นคนประกอบเฟอร์นิเจอร์ และหรือไปประกอบอาชีพก่อสร้างนอกพื้นที่ เป็นต้น ถ้าหากว่าไม่ได้ลาออกจากระบบการศึกษา พ่อวัยรุ่นส่วนใหญ่เลือกที่จะทำงาน 'ก่อสร้าง' เป็นอาชีพเสริมในช่วงวันเสาร์และวันอาทิตย์

ผู้ประกอบการของวัยรุ่นหญิงและชาย มีความรู้เท่าทันด้านเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ในหลายครอบครัวมีการเตือนเป็นระบบ โดยเฉพาะการ 'ยกตัวอย่าง' ให้บุตรหลานในการดูแลได้ตระหนักว่า ถ้าทำใครตั้งครรภ์หรือตั้งครรภ์ในขณะที่ยังไม่พร้อม จะก่อให้เกิดผลกระทบต่ออนาคตตนเองและเศรษฐกิจในครอบครัวอย่างไร

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยหัวข้อแนวทางการพัฒนารูปแบบนโยบายด้านการสาธารณสุขเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ของแม่วัยรุ่นโดยเน้นกระบวนการป้องกันจากกลุ่มต้นทางในเพศชายสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

5. อ้างอิง

กิตติวดีสีดา. (2551). ครอบครัววัยรุ่นอีสานในยุคโลกาภิวัตน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์วิทยาลัยมหาวิทาลัยขอนแก่น.

บีบีซีไทย. (2018). นักวิทยาศาสตร์เสนอนิยามใหม่ ให้วัยรุ่นคือคนอายุ 10-24 ปี. เข้า 12 ตุลาคม พ.ศ. 2561.

จาก <https://www.bbc.com/thai/international-42757724>

ไทรพัฒน์ วงศ์ประเสริฐสุข. (2549). กว่าจะมาเป็นเพศภาวะในสังคมวิทยา. ค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2559. จาก

http://www.academic.hcu.ac.th/forum/board_posts.asp?FID=66

รักแก้วมีศีล. (2557). วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาพัฒนาสังคมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ราชกิจจานุเบกษา. (2559). พระราชบัญญัติป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559

http://rh.anamai.moph.go.th/download/all_file/index/%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8D%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B41_3.pdf

ราชกิจจานุเบกษา. (2018). กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษา

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑. เข้า 13 ตุลาคม พ.ศ. 2561 จาก

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/081/T_0013.PDF

ราชบัณฑิตยสถาน (2549) พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ - ไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน .กรุงเทพฯ :

ราชบัณฑิตยสถาน.

สมพร รุ่งเรืองกลกิจและอิงคณา โศตรนารา. (2556). พยาบาลกับการบูรณาการเพศภาวะในการจัดการภัย

พิบัติ. วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์. ปีที่ 33 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2556. หน้า 58-59.

วิลาวัณย์ อาธิเวช และ วราทิพย์ แก่นการม (2560). ประสิทธิภาพของการพัฒนาต้นทูนชีวิตต่อพฤติกรรมกา

รป้องกัน การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในมารดาวัยรุ่น. วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ ปีที่ 35 ฉบับที่ 3 : กรกฎาคม - กันยายน 2560

อำไพ หมั่นสิทธิ์. (2017). แม่วัยรุ่นผู้กระทำการ : ฮาพิตุส ทูน และปฏิบัติการในครอบครัว. Journal of

Mekong Societies Vol.13 No.3 September-December 2017 pp. 101-127.

laguardia Community College. (2018). **CUNY FATHERHOOD ACADEMY**. Accessed 3 October,

2018 Retrieved from

<https://www.laguardia.edu/ce/pages/pre-college-and-high-school-equivalency/cuny-fatherhood-academy/#services>

Thailand UNFPA. (2556). แม่วัยใส ความท้าทายการตั้งครรภ์แม่วัยรุ่น. เข้า 6 10 2561 จาก

[https://thailand.unfpa.org/sites/default/files/pub-](https://thailand.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/State%20of%20Thailand%20Population%20report%202013-MotherhoodinChildhood_th.pdf)

[pdf/State%20of%20Thailand%20Population%20report%202013-MotherhoodinChildhood_th.pdf](https://thailand.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/State%20of%20Thailand%20Population%20report%202013-MotherhoodinChildhood_th.pdf)

UNFPA Thailand. (2018). กระทรวงการต่างประเทศและกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติร่วมจัดกิจกรรม

TICA Connect ครั้งที่ 4 ‘The 4th TICA Connect: Five Decades of Thailand and UNFPA partnership:
Advancing towards Sustainable Development Goals (SDGs)’. หน้า 7 10 2561 จกค
<https://thailand.unfpa.org/th/news>